

vykonavatele poslední vůle zůstavitelky bylo na základě odevzdací listiny vloženo v knize pozemkové právo vlastnické, nikoliv pro oprávněnou městskou obec L., nýbrž pro L. chudinský fond, a že po zůstavitelce nebyla zřízena nadace pro jmenovaný chudinský fond. Z těchto zjištěných skutečností usoudil první soud, že pouhým zapsáním domu do vlastnictví chudinského fondu nestal se tento jeho vlastníkem, poněvadž prý mu schází titul k nabytí vlastnictví (§ 424 obč. zák.) a poněvadž zápis stal se prý jen omylem pozůstalostního soudce, a že tudíž vlastníkem domu jest město L. Odvolací soud nesouhlasil sice s názorem žalobkyně, že chudinský fond nemůže býti právnickou osobou, ale přiklonil se k jejímu názoru, že označení »L. chudinský fond« není nic jiného, než označení části obecního jmění města L., ježto podle jím převzatého zjištění nebyla zřízena nadace pro chudinský fond města L. a není tu prý tedy žádného účelového jmění. Ale s názorem odvolacího soudu lze souhlasiti jen potud, pokud praví, že chudinský fond může býti právnickou osobou, je-li tu zvláštní účelové jmění pro fond ten. Právo chudinské je v Čechách upraveno zákonem ze dne 3. prosince 1868 čís. 59 z. z. Podle § 16 zapravuje se náklad na opatrování chudých: 1. z příjmů jmění základního, ustanoveného na opatrování chudých v obci, 2. z důchodů zákonem určených, 3. z příspěvků dobrovolných a 4. nestačí-li tyto prameny, z důchodů obecních. První soud zjistil, že předchozí vlastnice ustanovila městskou obec L. za universální dědičku, a že jí dům odkázala pro chudinský fond. Již tedy podle vůle zůstavitelky a také podle zjištěné dohody uzavřené mezi zemským úřadem v P. a obcí L. byl určen dotčený dům za základní jmění chudinského fondu ve smyslu § 16 čís. 1 a § 17 z. z. čes. čís. 59/1868, takže již jediný tento dům tvoří tu účelové jmění pro chudinský fond, jež jest pokládati za samostatný právní subjekt (srov. také Pražák, Právo správní II., str. 325). Podle §§ 17 a 18 jest jmění ustanovené ke zvláštním potřebám opatrování chudých jen ve správě obce, a není tudíž takové jmění jměním obecním ve smyslu § 288 druhá věta obč. zák. Také z ustanovení zákona ze dne 12. srpna 1921 čís. 329 sb. z. n. (I. finanční novela) nijak neplyne, že by jmění chudinského fondu bylo obecním jměním, naopak zákon ten v několika předpisech rozlišuje »jmění obce« a »jmění fondů obecních a obcí spravovaných«. Na uvedených právních poměrech nebylo nic měněno ani statutem pro město L. (zák. ze dne 28. června 1889 čís. 43 z. z.). Poněvadž tedy žalující (vypovídající) obec nedokázala výjimku podle § 26 (1) čís. 3 zák. o ochr. náj., bylo výpověď zrušiti.

Čís. 14713.

Exekuční soud určuje z moci úřadu podle § 155 druhého odstavce ex. ř. i náhradu úroků, jež měl obmeškavý vydražitel podle dražebních podmínek z nejvyššího podání od příklepu až do složení zaplatiti.

Taková určená úroková náhrada náleží do rozdělované podstaty.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1935, R II 464/35.)

Podle dražebních podmínek měl vydražitel zaplatiti celé nejvyšší podání hotově ve lhůtách v § 152 ex. ř. uvedených a měl je ode dne pří-

klepu zúrokovati 5%. Ježto vůbec nic nesložil, byla povolena opětná dražba, při níž bylo docíleno méně, než při původní dražbě. Prvý soud, určuje podle § 155 druhého odstavce ex. ř., vyslovil, že ke schodku tomu náležejí úroky, jež měl vydražitel z nejvyššího podání podle dražebních podmínek platiti. Rekursní soud tuto otázku zodpověděl záporně.

Nejvyšší soud obnovil v této části usnesení prvního soudu a zároveň vyslovil, že útraty dovolacího rekursu ponese zatím stěžující si hypotekární věřitel sám.

Důvody :

Jde nyní o spornou otázku, zda ke schodku při nejvyšším podání, jež stanoví exekuční soud z moci úřadu podle § 155 II ex. ř., náležejí také úroky, jež měl vydražitel podle dražebních podmínek platiti z nejvyššího podání — jež mělo býti hotově složeno — ode dne příklepu. Na otázku tu dal první soud odpověď kladnou, rekursní soud odpověď zápornou. Nutno souhlasiti s prvním soudem, a to z těchto úvah: Zákon mluví v § 155 II ex. ř. jen o schodku při nejvyšším podání a nezmiňuje se o úrocích a také v nauce i v dřívější judikatuře se vyskytuje mínění, že zmíněné úroky náležejí k »jiným škodám«, jež soud z moci úřední neurčuje a jež nutno uplatňovati žalobou (na př. Trenkwald, str. 516, bez bližšího odůvodnění a rozhodnutí v Nowakově sbírce pod čís. 535, opak rovněž bez bližšího odůvodnění Neumann, str. 558, Lehmann: Zwangsversteigerung, str. 322 a rozhodnutí v Nowakově sbírce čís. 719). Avšak zákonný předpis nutno vykládati nejen podle jeho doslovu, nýbrž také podle jeho ducha a v souvislosti s ostatními předpisy, jež se na tu kterou otázku vztahují. Podle § 152 III ex. ř. případnou úroky, jež má vydražitel ode dne příklepu zaplatiti, do rozdělované podstaty. Jest tedy o tyto úroky zkrácena podstata. Nezapravil-li vydražitel nejvyšší podání včas a řádně a došlo-li k opětné dražbě (§ 154 ex. ř.), případnou do rozdělované podstaty podle § 215 čís. 3 ex. ř. — kromě ostatních tam uvedených platů — »také jiné náhrady vydražitelem dané a úroky z nich (§ 155 ex. ř.)«. Jest otázka, jaké »jiné náhrady« má zákon na mysli, když odkazuje k § 155 ex. ř. Může tím míniti jen schodek a náklady na opětnou dražbu podle první věty druhého odstavce § 155 ex. ř. a náhrady úroků, jež měl vydražitel podle dražebních podmínek z nejvyššího podání platiti, neboť slova »jiné náhrady« zahrnují v sobě také úrokovou náhradu, o níž je řeč. Jinaké náhrady, jež nepřipadnou podle § 215 ex. ř. do podstaty, nutno uplatniti žalobou a případnou v případě úspěšného sporu poškozenému věřiteli; jsou to škody individuální, které nejsou součástí rozdělované podstaty (rozh. čís. 9334, 14104 a nejnověji ještě neuveřejněné rozhodnutí R I 784/35). Nelze tedy souhlasiti s rekursním soudem, že úroky z nezapraveného nejvyššího podání jsou takovými škodami, jež musí pořadem práva uplatniti poškození věřitelé, neboť zde běží o újmu nikoliv toho či onoho poškozeného věřitele, nýbrž o újmu rozdělované podstaty, kam takové úroky náležejí. Pro správnost názoru zde hájeného lze uvést ještě toto: Kdyby vydražitel chtěl odvrátiti opětnou dražbu, musil by podle § 154 II ex. ř. složiti do lhůty tam uvedené nejen zadržené splátky nejvyššího podání, ale i úroky z nich. Když tedy

obmeškalý vydražitel, jenž chce napravití své obmeškání, musí — jak je to ostatně podle dražebních podmínek a § 152 III ex. ř. samozřejmě — zapravití také úroky, nelze důsledně připustiti, aby vydražitel, který vůbec své obmeškání nenapraví, byl na tom v tomto exekučním řízení, a pokud běží o stanovení úbytku podstaty, jenž může býti na něm exekučně vymáhán (§ 155 II ex. ř.), lépe než vydražitel pečlivější a aby byl od placení úroků osvobozen, pokud by tyto nebyly zvlášť žalobou vymáhány. Základní myšlenkou § 155 ex. ř. jest snaha, aby věřitelé odkázání na rozdělovanou podstatu neutrpěli žádné újmy tím, že vydražitel své povinnosti nedostál a aby obmeškalý vydražitel musil ze svého dodatí do rozdělované podstaty, čeho se nedostává k onomu stavu, jaký by byl nastal, kdyby k relitaci nebylo došlo, a aby mimo to nahradil i jinaké škody, které tomu neb onomu věřiteli z jeho obmeškání vzejdou. Již této základní myšlenky, která došla výrazu v § 155 ex. ř., odporuje názor rekursního soudu. Z toho plyne důsledek, že, docílí-li se při opětné dražbě tolik, kolik by se bylo dostalo rozvrhové podstatě, kdyby byl obmeškalý věřitel zaplatil na nejvyšší podání řádně a včas vše, co podle dražebních podmínek zaplatiti měl, není tu schodku při novém výtěžku, poněvadž výtěžek k úhradě pro rozvrhovou podstatu stačí. Jestliže však při opětné dražbě nebylo dosaženo takového výsledku, z něhož by byl svrchu vymezený úbytek rozvrhové podstaty uhrazen, pak tu schodek jest, a to i tehdy, kdyby snad druhý výtěžek číselně převyšoval první nejvyšší podání, ale převyšoval by je jen o takovou částku, že by podstata nedosáhla toho, co by v ní bylo obsaženo, kdyby byl obmeškalý vydražitel zaplatil nejvyšší podání i s úroky podle dražebních podmínek řádně a včas. V takovém rozsahu musí nahraditi nejen schodek při nejvyšším podání, ale musí dáti také náhradu za úroky, jež od příklepu až do opětné dražby platiti měl, protože vůbec nic nezaplatil a protože má podle dražebních podmínek § 152 III ex. ř. zúrokovati nejvyšší podání, jež má býti složeno hotově, od příklepu až do složení. Povinnost obmeškažlého vydražitele odčiniti tento schodek plyne ze zákona a nesejde na tom, proč obmeškalý vydražitel své povinnosti nedostál, ani na tom, která z oprávněných osob a kdy zažádala za opětnou dražbu. Podle motivů k § 155 ex. ř. (mat. sv. I. str. 531) má exekuční soud plnění obmeškažlého věřitele usnesením určití, po případě vymoci, pokud je toto plnění jak co do důvodu, tak co do výše již podle exekučních spisů nepochybně zjevné. To může exekuční soud v příčině úroků bez dalšího podle spisů učiniti, neboť zná úrokovou sazbu, zná kapitál a zná také dobu, za kterou jest úroky zaplatiti. Pro povinnost obmeškažlého vydražitele dáti úrokovou náhradu, je také lhostejno, jak s těmito úroky bude soudem při rozvrhu naloženo a kterým věřitelům případnou, zda tedy případnou do všeobecné rozvrhové podstaty, či do podstaty, kterou jest rozdělití věřitelům na nejvyšší podání odkázaným podle poměru příkázaných jim částek, tedy k t. zv. fruktilikátům. Co do útrat dovolacího rekursu nejde tu ani o útraty opětné dražby, ani o útraty exekuční v užším slova smyslu, protože útraty — třeba učiněné ve prospěch podstaty — vzešly teprve po příklepu, tedy až v řízení rozvrhovém, jehož součástí je stanovení schodku jako součásti nové rozvrhové podstaty. Nebylo tu tedy podmínek pro to, aby útraty mohly býti dovolací rekurentce prisouzeny jako útraty exekuční. Nebylo však možno návrh na

přisouzení útrat zamítnouti, když dovolací rekurentce zůstává vyhrazeno, aby náhradu těchto útrat uplatňovala případně jako škodu, která jí samé vzešla obmeškáním prvního vydražitele.

Čís. 14714.

Rozhodnutí ve směnečném sporu, v němž byly uznány za neplatné protesty provedené soudním úředníkem proto, že v nich nebyla označena osoba protestátova, neprejudikuje rozhodnutí o tom, zda vyhotovení takových protestů stalo se porušením úřední povinnosti toho, kdo protest vykonal.

Je-li na směnce trasát uveden jen jménem a nikoliv též bydlištěm a následuje potom doložka »splatno u G. banky, úč. spol. v G.«, může se právem domnívati protestující, že má protest předsevzítí proti nevlastnímu domiciliátovi směnky, pro něhož má protest učiniti, že jde o t. zv. deklarací protest, kde protestant a protestát jsou totožní a že stačí, uvede-li v protestu jen firmu G. banka, úč. spol. v G.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1935, Co IV 4/35; důvody viz Úr. sb. čís. 2312.)

Srovnej sb. n. s. čís. 9312.

Čís. 14715.

K výkladu § 1438 obč. zák.

Pokud nelze pohledávku veřejné obchodní společnosti kompenzovati s dluhem jiné veřejné obchodní společnosti, třebas veřejní společníci obou společností jsou tytéž osoby.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1935, Rv II 1023/33.)

Proti žalobě firmy Holzwerke R. & Co. v Sch. na zaplacení určité částky namítl žalovaný kompensací protipohledávku, již měl proti firmě Holzwerke M. R. & Co v C., opíraje přípustnost kompensace o to, že že obě firmy jsou veřejné obchodní společnosti, jejichž veřejní společníci jsou tytéž osoby. P r v ý s o u d uznal žalobou uplatňovaný nárok rovněž i pohledávku započtením namítanou, již byl žalobní nárok vyrovnán, důvodem po právu. O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání.

N e j v y š š í s o u d neuznal pohledávku namítanou započtením proti žalobkyni.

D ů v o d y:

Předpokladem přípustnosti kompensace jest vzájemnost pohledávek, t. j. že věřitel a dlužník vzájemné pohledávky jsou totožní s dlužníkem a věřitelem pohledávky, na kterou má býti vzájemná pohledávka započtena. Tento předpoklad není zde dán. Vzájemná pohledávka namítaná žalovanou příslušela jí proti firmě Holzwerke M. R. a Comp. v C., veřejné obchodní společnosti, jejíž společníci byli v době od 28. července 1925 do 8. května 1930 totožní se společníky žalující veřejné obchodní